

Література

1. Рубан В. С. Використання інформаційно-комунікативних технологій в управлінській діяльності вищого навчального закладу / В. С. Рубан // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2010. № 12(199).
2. О проекте «Электронный деканат» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.deansoffice.ru/about>
2. Мазур М. П. Концепція побудови і основні складові інформаційної системи дистанційного навчання ВНЗ [Електронний ресурс] / М. П. Мазур, М. Л. Яновський // – Режим доступу: <http://dn.tup.km.ua/dn>
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

УДК 657

ЕВОЛЮЦІЯ АУДИТУ В НАПРЯМКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Назарова К.О.- к.е.н, доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

Для підвищення ролі аудиту у забезпеченні транспарентності економічних процесів необхідно розробити вимоги до транспарентності діяльності, насамперед, зовнішніх аудиторів, які здійснюють аудит суб'єктів суспільного інтересу (далі-ССІ). Міра відповідальності перед суспільством зовнішніх аудиторів, які здійснюють аудит ССІ, вища, а це означає, що їх діяльність повинна бути більш транспарентною для суспільства. Логічно, що вимоги транспарентності для таких аудиторів повинні містити:

- публікацію щорічних звітів про транспарентність їх діяльності, які містять інформацію про компанію та її діяльність, структуру власності та управління;
- список ССІ, аудит яких проводився;
- відомості про їх мету та функції;
- дані про результати останньої зовнішньої перевірки якості роботи;
- матеріали про практику забезпечення незалежності та неупередженості аудитора (його етики);
- дані про факти наявності або відсутності постійного підвищення рівня власної кваліфікації (успіхи у професійному навчанні);
- дані про загальні доходи з диференціацією залежно від виду наданої послуги;
- результати внутрішньої та зовнішньої оцінки якості послуг.

ССІ повинні забезпечити публікацію фінансової звітності, звіту керівництва, аудиторського висновку, звіту та інформації

про загальні збори акціонерів у засобах масової інформації. США, Німеччина, Великобританія, Франція та інші європейські країни визнали необхідність забезпечення транспарентності економічних процесів, визначили значення фінансової звітності та її аудиту для досягнення інформаційної прозорості суб'єктів господарювання.

У світовій практиці більше уваги приділяється забезпеченню транспарентності звітності акціонерних товариств, ніж підприємств інших форм власності, що є обґрунтованим. В Україні значна частина господарської діяльності належить товариствами з обмеженою відповідальністю, представникам малого бізнесу та приватним підприємцям. Зважаючи на кількість ошуканих акціонерів, вкладників, інвесторів, що з роками не зменшується, для суспільства одним з позитивних наслідків проголошених соціально-економічних реформ може стати не лише затвердження переліку та процедури визначення ССІ, а й зобов'язання для аудиторів оприлюднювати окремі фінансові показники, які можуть загрожувати ефективності господарювання підприємства або безперервності його діяльності. На підтвердження цієї думки свідчить інформація, оприлюднена Т. Зацерковною 21 липня 2015 р. на круглому столі "Монополізація аудиторського ринку України: приховані загрози" в прес-центрі інформаційного агентства "ЛІГАБізнесІнформ" про те, що в банківському секторі економіки, де існує

жорстка вимога стосовно того, що банки із статутним капіталом вище 200 млн грн можуть перевіряти незалежні аудитори лише Big 4, за останній рік НБУ ввела тимчасову адміністрацію у 56 банках [1]. Тобто спостерігається невідповідність між даними, представленими в аудиторських висновках, звітах, представленими суб'єктами аудиторської діяльності, та оцінкою наявних результатів господарювання банками, оприлюдненою державним контролюючим органом. Зазначена інформація лише підтверджує важливість транспарентності не лише фінансової звітності (адже банки в Україні оприлюднюють і фінансову звітність, і аудиторський висновок, звіт), а й аудиту. При цьому транспарентність аудиту охоплює не лише складову оголошення результатів аудиту певного суб'єкта господарювання, а й публічного звітування суб'єктів аудиторської діяльності.

У сьогоденному динамічному світі економічних реформ і кількості, і професіоналізм користувачів інформації відчутно зростає. На стадії соціальної відповідальності зростання довіри до результатів аудиту може відбуватися лише за умови, що інформація, надана аудитором, дійсно є якісною. Теорія та практика аудиту не вперше актуалізує важливість запитів суспільства в реформуванні та підвищенні якості аудиту.

Сьогодні суспільство в цілому та окремі суспільні групи сформувавши запити до внутрішніх та зовнішніх аудиторів щодо максимально правдивої, отже, об'єктивної, обґрунтованої та доведеної інформації. Така інформація стосується, насамперед:

- реального фінансово-майнового стану суб'єкта господарювання;
- оцінки можливості безперервності господарювання;
- вартості певного суб'єкта господарювання (проекту) на ринку;
- причин та наслідків формування спекулятивної складової капіталу (вартість

часто визначається не за певною однозначною методикою її розрахунку, а відповідно до фінансових можливостей потенційного покупця);

- значної частки збиткових суб'єктів господарювання в державі;

- невідповідності високої вартості окремих груп товарів (зокрема алкогольних, фармацевтичних тощо) та перманентною тенденцією їх збитковості;

- ефективності використання коштів суб'єкта господарювання (окремого власника, акціонера, інвестора);

- необґрунтовано низьким рівнем замовлень обов'язкового й ініціативного аудиту;

- того, що користувачу інформації незрозуміло, як може скластися ситуація, що суб'єкт господарювання, маючи позитивний аудиторський висновок (звіт), доволі часто не може його підтвердити під час перевірки державними контролюючими органами;

- чому на практиці майже не зустрічається негативний аудиторський висновок (і це за стабільно значної частки збиткових підприємств у державі);

- чому навіть на підприємствах, які проводили аудит, а також на тих, що його не проводили, різною мірою, але все-таки не нівелюється обман чи шахрайство в різних його проявах;

- прагматичність аудиторського висновку тощо.

Отже, користувачі інформації, в першу чергу, суспільство, вимагають від аудиту бути соціально відповідальними. Низка міжнародних, європейських регулятивних актів спонукає до еволюційних перетворень аудиту в напрямі його соціальної відповідальності. При цьому принциповим моментом є те, що соціальна відповідальність відрізняється від соціальної орієнтації аудиту за критерієм "причина-наслідок".

Література

1. Круглий стіл "Монополізація аудиторського ринку України: приховані загрози".- Режим доступу: http://press.liga.net/releases/krugliy_st_1_monopol_zats_ya_auditorskogo_rinku_ukra_ni_prikhovan_zagrozi .- Дата доступу: 10.04.16.